

Ese de două ori în săptămână: Joi-a și Duminică; era când va pretinde importanța materială, va eși de trei sau de patru ori în săptămână.

Pretul de prenumerațiune.

pentru Austria:	
pe anu întregu	8 fl. v. a.
diurnitate de anu	4 fl. v. a.
patrariu	2 fl. v. a.
pentru România și străinatate:	
pe anu întregu	12 fl. v. a.
diurnitate de anu	6 fl. v. a.

ALBINA

Prenumeratiuni se fac la toti dd. corespondenti ai nostri, si de-a dreptul la Redactiunea Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresa si corespondentiale, ce privesc Redactiunea, administratiunea sau speditiunea; câte vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

—XXXX—

Pentru anunturi si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde câte 7. cr. de linia; repetitiile se facu cu pretiu scadutu. Pretiul timbrului câte 80 cr. pentru una data se antecipa.

Invitare de prenumerațiune

la

„ALBINA“

foia politica nationala pentru toate interesele romane.

Apropiandu-se anul nou 1872, „Albina“ are să intre în alu VII-lea periodu alu vietii sale, luptandu si mai departe pentru sustinerea intereselor noastre.

Deschidem deci abonamentu nou, în conditiunile de pana acuma, adeca:

A) Pentru partile austro-ungare:

Cu 8 fl. val. austr. pre anulu întregu, 4 fl. val. austr. pre $\frac{1}{4}$ de anu, 2 fl. val. austr. pre $\frac{1}{4}$ de anu.

B) Pentru Romania și străinatate:

Cu 24 de lei noi sau franci pre anu, 12 lei noi sau franci pre $\frac{1}{4}$ de anu.

Abonamentele se facu sau la poste, sau la cunoscutii colectanti si corespondenti ai nostri, sau de a dreptul prin epistole francate si prin asemnate postale.

Rogamu a nu uitati nici de foia umoristica „Priculicu.“ **Red.**

Pesta, in 11 ian. 1872, 30 dec. 1871.

Avemu se facemu cea din urma revista de dia în acestu anu. Astfelu ar trebui se dicemu unu bunu „adio!“ macar, — unu cuventu placutu celu putien — acestu pocitu anu, de grele lupte fora succesu, de cercari si necasuri fora numeru.

Au mai fostu — multi ani pociti; nu ani, secli multi nefericiti au trecut prestu natiunea romana; dar consciinta natiunii romane atunci nu era desteptata, si natiunea deci semtia atunci amarulu, asprimea loviturilor — mai multu trupesce: astadi sufletulu ei este persecutatu si torturatu, si inca pretotindenia, de la o margine a pamentului locuitu de ea, pana la cealalta!

Neuitabilu va fi deci natiunii romane acestu anu 1871! În acestu anu a ingenunchiatu Francia cea nobile si generosa, si si-a redicatu capulu cultură nemtișca cruda si bruta, impilatoria si despoietoria de popora, fora sfiala si fora rusine!

În acestu anu unguurulu insolinte, si-a esecutat legile sale, ucidatorie de libertate si de nationalitati!

În acestu anu Romania cea batjocurita „libera“, prin lege, votata de insii fiii sei, s'a datu finantialmente legata în man'a strainiloru, dusimani de morte ai ei!

În acestu anu romanulu Bucovinenu, în patri'a sa strabuna, prin strainii venetici, cu ajutorulu pastorulu sau sufletescu, devenitu lupu, a fostu scosu afora din legelatiunea terei sale!

În acestu anu ceriulu, ca de încoronare a tuturor nefericiriloru, a mai tramisu si o cumplita fomete prestu o mare parte de poporu alu nostru!

În acestu anu demoralisarea, ca o lepra spurcata a cuprinsu toate clasele societatei!

În acestu anu pana si biseric'a, — nu; caci acest'a santa este si va fi! ci multi din cei ce stau în fruntea bisericei, s'au apucatu a derima biserica, a invrajbii si corumpe si tradă turm'a!

Hui! Ce anu afurisitu. Să gatamu iute cu elu aici, si se-i dicemu în facia atata bine, ca: nu ne-a omoritu; si — nici de curagiu în lupta, si de sperantia în viitoru nu ne-a potutu despoia. Pre cei slabi de angeru, ce e dreptu, ii-am

perdutu; dar — nu plangemu dupa ei; am scapatu prin ei de — partea cea slaba si peatosa a corpului si spiritului nostru nationalu, si în fine n'am perdutu ci am cascigatu! —

Din strainetate avemu să amintimu la acestu locu, ca firulu electricu mai alalta-ieri ni adusa din Londra si Berlinu prin Viena, seriós'a si fatalea scire, despre o încordare din dia în dia totu mai crescenda între Francia si Italia. Caus'a ne'ntielegeriloru si superariloru reciproce se fia: a) intaritarele la cari lucra Italia contra Franciei; b) nemultiimirea Franciei cu ambasadorulu Italiei caval. Nigra, pre carele totusi guvernulu sau ar refusa a-lu inlocui cu alta persoana mai placuta. — Atata ni-ar mai trebui, ca aceste duoue sorori latine, spre marea bucuria a nemtiloru si slaviloru, să se necagiasca sau dora si sfasie ele între ele! —

În Francia mai dilele trecute se esecutara prin diferite departemente 17 alegeri completatorie pentru adunarea nationala. Lumea cu mare curiositate astepta rezultatulu; pentru ca, fiindu în Francia alegerile catu mai generali, ele pururia caracterisedia spiritulu poporului; er de vr'o presiune sau influentia rememorale a guvernulu prezente, nu s'a auditu nici o data. Re-sultatulu alegeriloru este deci: 8 republicani de principiu, inasa moderati, 4 radicali, 4 conservativi, adeca pentru încercare cu republic'a si — unulu napoleonistu. Va să dica, si asta data poporulu în precumpenit'a s'a pronuntiatu pentru republica. —

Intr'aceea monarchistii, ca muscele tomn'a, candu si prezentu aproape perirea se arunca a supra si în ochii republicei. La tota ocaziunea ei desvolta o cutesare si obrasnicia orba, ca dora li va succeda a asedia pre vr'o papusia miserabile de a loru pre tronulu Franciei, sub a carei maistrulu nimbu vampirii de aristocrati să pota impila si despoia poporulu. Dar bine le cunosce si minunatu scie să le infrene si paralisedie aceste obrasnice încercari ilustrulu Leone Gambetta, dupa cum aretamu mai în diosu intr'unu articlu speciale.

În sedinti'a adunarei nationala de sambata în 6 ian. legitimistulu Longerie, avendu a face reportu despre mai multe petitiuni. între cari unele, dora chiar inscenate de intrigantii acestei partite, cereau intruducerea numai de catu a monarchiei; altele erasi prochiamaarea definitiva a Republicei, — numitulu reportore si permise chiar insultatiuni a supra republicei, apostrofand'o de repetite ori numai ca „provisoria;“ er d'alta parte spunendu ca, curendu monarchia se va intruduce cu Henricu de Bourbon înfrunte! Lucrulu deveni pana la scandalu; dar atitudinea republicaniloru si a presiedintelui Greyv puse stavila desfreului si — se trecu simplu la ordinea dilei. —

Din colo prestu Laita la ordinea dilei, de o camdata în diaristica, sunt proieptele de respunsu a ambeloru case ale Senatulu imperiale — la cuventulu de tron. Se intrecu domnia situatiunei a face la planuri si propuneri, si a-si oferi tronulu concursulu loru spre legare în cantusia a natiuniloru negermane. Multe asemenea planuri s'au facutu prin despotii lunei, în contra progresulu geniului omenescu, dar — Ddieu li-a denegatu sanctiunea, si ele curendu-tardiu, au facutu fiasco! Totu acest'a va fi sortea si a planuriloru dniloru nemti. —

Din partile sudo-vestice ale Banatului, despre Dunare, primimu imbucuratori'a scire, ca romanismulu de acolo, despre carele se credea cumca ar fi amortitu sau ar dormi unu somnu de morte, de o data s'a desteptatu si incepe a da cele mai invederate semne de vieta.

A nume avemu să amintimu aci despre o multime de comune din confiniile militari, asiatiche germano- si serbo-banatiche, unde romanismu amestecat cu serbij, ici mai multi, colia mai putieni, prin politic'a de Viena, dusimani elementulu nostru, devenisera cu totulu subjugati unei ierarhii si nationalitati straine, în catu nu mai aveau nici scola, nici biseric'a, nici vr'o conducere si mangaiare nationala; — er acuma de curendu, intielegendu de despartirea ierarhiei nostre si de posibilitatea si de modulu de despartire si pentru comunele mestecate, de o data sarira ca desteptati din somnu prin vócea factoria de minuni a mantuitorulu si — cerura cu intetire vieti'a nationala romana, spre acestu scopu despartire de serbi si încorporare în metropoli'a romana!

În decursulu lunei lui ianuaru în 9 atari comune, cu o poporatiune romana de aproape 15,000 de suflete, facia de abia oam 8000 serbi, are să se urme prin comisiunile delegationali miste pertractarea de despartire, a nume: în Satulu-nou, unde avemu aproape 6000 de romani, facia de abia 1260 de serbi, pertractarea este pusa pre diu'a de 9 ian.; în Dolove, unde avemu aproape 2000 de romani facia de 3700 serbi, pertractarea este pusa pre 11 ian.; în Mramoracu, unde sunt 1250 de romani, pertractarea este la 13 ian.; în Cubinu, unde avemu ca la 1000 de suflete, pertractarea va ave locu în 15 ian.; în Jasenova, cu 825 de romani, în 18 ian.; în Naidasiu, unde — facia de abia vr'o 50 de serbi, poporatiunea romana este aproape 1600 de suflete, pertractarea se va tieni în 19 ian.; în Posejena-romana, unde facia de 3-4 familie serbe, totalitatea de 500 de suflete este romana, în 23 ian.; în fine în Dobritia, cu 4100 de romani, facia de 1016 serbi, în 25 ian.

Ce cascigu pentru sant'a nostra biseric'a si nationalitate romana, revindicarea acestoru dulci frati ai nostri, de asati'a ani smulsi de la peptulu nostru — prin intriga si sila, barbare uneltiri!

Una sut'a cinci-dieci de ani si mai bine, acesti genuini si numerosi fii romani au fostu perduti si sugrumati în ghiarele straine; totusi ei n'au peritu: si tu, magiarule nebulu, tu credi ca în diece ani pre toti vei să ne inghiti!?

Romanulu nu pere. Marele Traianu, urmandu impulsulu, pricependu degetulu providentiei, nu pentru ca să pera — l'a adusu în binecuvantatu Canaanu alu Daciei, ci — ca să-lu cuprinda si să-lu stepanesca! Isbitu de sorte, copleșitu de desastre, romanulu pôte să fia culcatu, dripitu, turtitu la pamentu; dar elu si asiá, totu pre pamentulu sau, viu remane, si candu i vine timpulu se scola cu maiestate romana si si afirma dreptulu nationalu, dreptulu romanu, dreptulu de — celu mai vechiu si mai adevratu stepanu!

Invetiati minte, domiloru unguri! intie-leptiti-ve si fi-ti drepte romanulu — toate sementiale, giuru impregiara de elu!!!

Si acele comane, cu acele mii de romani, nu sunt toate câte mai avemu în acele parti, legate inca de ierarhia serbésca. Inca altele vr'o 30 mai sunt mestecate cu serbi pre teritoriulu numiteloru duoue regimente; dar în acelea mai prestu totu romanii sunt în minoritate facia de serbi si mau'a sortii si piciorulu barbaru alu despotismulu strainu si astadi greu apesa a supra-le; — totusi speramu, si nu fora temeiu speramu ca si acelea curendu se vor destepta! Avemu si n'acelea prestu 10,000 de suflete romane, cari nici ele nu dorescu si — nu se vor lasa să pera în nomolulu unui elementu — ce nici n'are vieta pre sacralu pamentu alu Daciei ripense.

Asteliu astadi, candu talharii civilizatiuni

noi moderne, pre facia facu planuri cum să ne omora si să ne inghita, vieti'a în noi la noua putere s'a desteptatu, si dulcea mama natiune si cauta si-si aduna si consolida pre fiii sei — de sute de ani perduti. Ddieu tatalu din ceru să ni ajute, si — vomu scapa si vomu ride de cursele si planurile cele rele ale pigmeiloru antagonisti de pre pamentu!

La finea anului.

Câte-va mominte inca — si vechiulu anu 1871 si-a finitu cursulu sau calculatu cu acuratetia pana la unu minutu, — câte-va palpitatiuni inca — si moribundulu va trece la eternitate pentru ca să-si ocupe locul în rondulu predecesoriloru sei de pia, sau — afurisita memoria.

În aceste mominte seriós'e, candu anul moribundu are să-si iee ultimulu sau adio de la prezente si viitoriu. pentru ca să se unesca cu trecutulu, — acuma, candu suntemu aproape a pasi în er'a anului nou, să meditamu putien a supra faptelor si atitudinei nostre politice din acestu anu, pentru ca pe carier'a anului viitoriu pasii nostri să fia cu atata mai siguri si vederile nostre mai luminate.

E bine a ni essamina noi în sine faptele nostre, — inasa pentru ca essaminarea acest'a să ni pota fi intr'adeveru salutaru, e ne-aperatu de lipsa, ca judecările nostre să fia juste în tota privint'a, caci optimismulu sau pessimismulu eschisivu, sau ne-ar adormi cu fumulu preincrederei, sau ne-ar arunca în braciile indolentiei din desperatiune, — si asiá vieti'a nostra individualu — sau nationalu — ne-avendu unu adevratu criteriu luminatoriu si îndreptatoriu, incetu cu incetulu — ar trebui să amortișca, să se prepadesca.

Noi nici candu n'am avutu datin'a, cam de comunu usitata, ca să lingusimu, să tamaiamu slabitiunile nostre nationali; din contra totdeun'a le-am sciutu combata dupa afectulu amorei nostre sincere, în diferite moduri si la diferite ocaziuni, mai cu blandetia, de catu cu asprime; dar pe langa acest'a totu de o data scimu să apretuim adeveratele inusurii bune si caracteristice ale natiunii nostre, — dreptu aceea o caracteristica frumoasa nationala, fia aceea ori catu de neesentiale în aparint'a, pre noi mai multu ne incanta de catu virtuositatele spiritelor mari umanitarie, de ore ce aceea inusurire caracteristica nationala este eschisiva proprietate spirituale a nostra.

Să fimu dara justu în apretuiriile faptelor si atitudinei nostre politice-nationali din anulu curinte, — caci numai asiá ne vomu pota orienta si îndrepta pentru o adevrata activitate nationala în anulu viitoriu ce ni sta la usia.

Inainte de toate dara să punemu manele pe peptu si cu fruntea inclinata să marturisimu, ca în decursulu anului 1871 romanii peste totu, si specialu noi cei din imperiulu austro-ungaru: forte putiena energia am sciutu desvolta intru interesulu nostru nationalu, atatu materialmente, catu si spiritualmente.

Să ne aplicamu; caci multi onorabili cetitori pôte ca vor crede cumca intr'adinsu am voitu să ignoramu unele casuri esceptiunali, cari cu contribuitu multu la sustinerea intereselor nostre nationali, — noi inasa nici acestea nu le ignoramu, si cu celu mai sinceru devotamentu ni aducemu tributulu nostru de recunoscintia acestoru esceptiuni, demne de tota laud'a, si chiar ca „esceptiuni“ atatu de rare, — privindu inasa prestu totu activitatea nostra nationala repetimu ca aceea mai nici intr'o privint'a nu ne pôte multiam.

Ce e dreptu, la totu momentulu si la totu pasulu audimu scuse cu „impregiurabile fatali;“ — inasa chiar aci este bub'a, chiar în acest'a privint'a nu ni place a recunose nici catu e negru sub unghia ca am comis peccatu sau macar erorea cea mai mica, — prin propriele nostre slabitiuni; ci totdeun'a derivamu de la noi ori ce vina — sau candu ne vedemu strimtoriti în cornu de capra si nu mai

potem sustine imaculata a nostra inocintia, atunci ni luam refugiul la — seuse cu „impregiurarile fatali.“

Nici candu ca in anulu acest'a nu s'au executatu atate fapte mari si mai mici dupa calopolulu „impregiurarilor fatali.“ — si era nici candu n'am fostu atatu de inclinati intereselor eschisive personala, ca in anulu acest'a.

In Romania libera — cum se dice, — am vedutu reprezentatiunea nationale impreuna cu guvernulu aplecandu-si capulu influintelor straine neamice si primindu si votandu o conventiune straina, care amenintia chiar si essistinta statului Romanu. Si motivulu a fostu, — pentru ca asia au fostu — „impregiurarile fatali.“

Aici la noi era — in tote partile se fecera pactari cu contrarii si inamicii essistintei nostre nationali, — dar aceste pacte n'au nici unu principiu de ecuitate, fratietate si dreptate, — nu, caei domnii stepanitori dispunu de tote functiunile, si prin urmare — pentru interese momentane, n'ai in cotra, trebuie se te supuni dupa cum ti dictedia — „impregiurarile fatali.“

Totu asia si er asia, ori si unde vomu cautu.

Marturisirea o cam dorerosa si amara — ca tote medicinale bune, insa trebuie se o spunem apriatu si cu voce nalta, ca in anulu acest'a intieleginta nostra mai preste totu a fostu condusa mai — asiad dicendu — eschisivu numai de interesele particulari momentane, pe cari le identifoa intr'adinsu cu ale natiunei si chiar cu ale poporului in intielesulu celu mai strinsu, pe candu diu si orbulu pote vedu ca pentru poporu in anulu acesta nu s'a facutu vre-o imbunatatire nici catu e negrulu sub unghia, — dnii aceste in sa cari au ajunsu la vre-o domnia, cascigata de buna sema prin mari sacrificia, credu ca deca domnialoru traiescu, si au cevasi multiamiri, apoi si — poporulu inca trebuie se se semta forte bine. Celu putienu asia se bucina prin foile romane guvernamentali, cari inca sunt creatiunile frumoase ale cunoscutorulu — „impregiurari fatali; — totu binecventarile anului 1871.

Dar am disu, ca vomu fi justu in apreturile nostre; trebuie dara se amintimu si partile mai frumoase ale anului curinte, — si apoi adio! — pentru totdeun'a anului 1871.

Ca unu ovenimentu de buna sperantia trebuie se amintimu inainte de tote aceea, ca incei carea guvernamentalilor de a conchiama pre romani la unu congresu pentru d'a declara in numele natiunei (!) o politica cum ar dori-o ei, a suferitu naufrangiu, prin ce s'a constatat de nou, ca guvernulu actualu cu politica sa de pana acuma, nu pote conta pre natiunea romana, carea deja are consciintia despre adeveratele sale interese si despre dusimania intentiunilor guvernului facia de aceea, si pricepe ca, pentru ca se silimu moralmente pre guvernulu pentru recunoscerea drepturilor nostre de essistinta, uniculu medilocu e opositiunea natiunale, „activa“, unde se pote dupa lege si cu demnitate, si „passiva“, unde logoa infama nu ni permite o activitate cu onore. —

Mai departe avemu se inregistramu numai inca doue ovenimente imbucuratorie ce s'au petrecutu totu in anulu acest'a.

A nume in Romania, pe langa tote greutatile „impregiurarilor fatali“, la inceputulu lunei lui oct. s'a infintiatu congresulu pressei romane, care desbatendu principalele cele mai importante si salutare pentru natiune, a contribuitu multu la chiarificarea ideiloru conducetorie pentru vieti'a nostra politica-natiunale. In urmarea acestui congresu, astadi este generalmente recunoscutu ca, unu diariu onorabilu romanu numai o politica curatu romanasca pote sustiene, ce din colo deja s'a introdusu in practica. —

In fine, din coci la noi mai sunt demne, de amintire lucrurile fatigose ale delegatiunei congresuali in privintia despartirii finali de ierarhia serbesca, cari au fostu incoronate de unu rezultatu, mare parte multiamitoriu pentru ambele biserice nationali.

Si acuma, dicendu unu „remasu bunu!“ anulu acestuia 1871, — lasamu se-si urmedie calea spre eternitate, — unde-lu ascapta judecat'a drepta a timpului, carele se-i fia — multu induratoriu!

Politica magiara facia de natiunaltati.

Promiseramu in nrulu 104 ca la acesta rubrica vomu mai cita si glosa si espectoratiunile lui „Hon“, astfelu precum le fece densulu

ocasionalmente, in uru'a graveloru imputatiuni deakistice pentru pretinsa simpatia a sa si a partitei sale cu Babesiu si consocii acestuia. Imbuldiela materieloru ne impedeoa a ni implini promisiunea in cei duoi nri nemedilocitu urmatori; venimu deci acuma a ni-o implini. Alta data apoi vomu reproduce unele din celece ni se tramisera in acestasi materia de prin diferitele provincie si cu atat'a vomu incheia acestu incidinte memorabile.

„Hon“ in nrulu seu 294 din 22 decemvre 1871, asemenea la locul de onore, intr'unu articulu intitulatu „Csendes polemia“, adeca: „polemia lina“, intre multe altele cari putienu ne intereseda, raspunde lui „P. Naplo“ — mai antaiu de tote, ca nu este adeveratu cumca opositiunea magiara ar cochetu cu agitatori nationali.

„Hon“ pururia si a avutu opiniunea sa: „A da natiunaltatiloru tote cate se receru spre desvoltarea loru atatu cea culturale, catu si cea economica cetatienasca si confesionala! a li lita autonomu'a loru sociale si a estinde a supra loru egalitatea de dreptu in cea mai mare mesura posibilu. Cu unu cuventu, a li implini tote dorintiele, pentru ca astfelu natiunaltati se se semta a casa, se se semta fiii dulcasi patrie comune, se-si afle satisfacute interesele in mai mare mesura de catu ce le-ar potu afla ori unda aiuria.“

„Acesta de garantia ca, astfelu natiunaltatiale ar gravita in intru, er nu in afora, si ca intr'adeveru ar iubi, si deca s'ar receru, ar apera cu sangele loru acesta patria, despre care n'ar potu nega ca li este mama dulce adeverata.“

Dar — sub o conditiune. „Acesta conditiune e: ca integritatea teritoriale si unitatea de statu a imperiului santului Stefanu se fia recunoscuta.“

Se mai pote o limba mai frumoasa, mai loiala, mai fratiesca? — Intr'adeveru dlu Jokay in organulu seu „Hon“, nu o data s'a spriamatu in acestu intielesu; in sa — la atat'a, la vorbe frumoase a ramasu. Nici vr'o data in dict'a tieroi, nici aiuria prin fapte, acele vorbe frumoase nu s'au adeveritu. Din contra, de cate ori ele s'au pusu prin noi la proba, totu de un'a s'au constatat de — false; ba de multe ori ele prin acelasi organu alu dlui Jokay si prin corifeii partitei sale s'au desayuat!

Se bagamu bine sema, si — se ie a minte dlu Jokay si partia sa.

Dlu Babesiu prin interpelatiunea a sa n'a atibauu nici macar cu o lina suflare integritatea teritoriale si unitatea de statu a patriei; elu a pretinsu pentru romani proportionalmente asemenea mediloce de cultura si de desvoltare ca cele ce ieu magiarii pentru sine din visteria comuna a tieroi; — adeca tocmai aceea ce „Hon“ dice in cuvintele mai susu citate, ca — a fostu pururia opiniunea sa, si — espresa, tocmai spre scopulu celu frumpau, pre carele atatu de elocinte ilu descrie „Hon.“ Ei bine, de ce „Hon“ si partia lui nu spriginira pre Babesiu? — Nu, nu numai nu-lu spriginira, ci mistificandu-i cuvintele si argumintele de a dreptulu ilu atacara, combatura, calumniara!

Responsulu dlui ministru dr. Pauler la interpelatiunea dlui Babesiu, prin carele cu cate-va sofisme si neadeveruri vol a amagi lumea ca cum guvernulu s'ar ingrigi de cultura poporaloru nemagiare, si replica dlui Babesiu, prin carea acest'a areta chiaru si limpede ca dnii stopanitori magiari nu facu absolutu nemica pentru cultura poporaloru nemagiare, — s'au intemplat in 5/17 decemvre, si „Hon“ de a duoua dia, de luni ser'a, grabi a se pronuncia fora tota rezervu ca, de si raru pote se fia de o opiniune cu dlu ministru de culte si instructiune, in privintia responsului ce a datu lui Babesiu se de celu mai deplinu acord!

Cum se potrivescu acest'a cu frumocele promisiuni ce citaramu mai susu? Nu se manifesta aci fariseismulu pre facia?!

Dar se audimu mai departe.

Dupa ce „Hon“ in „polemia lina“ a sa, ni spuse conditiunea sub carea opositiunea spriginescu pre natiunaltati, continua astfelu:

„Seu dora „P. Naplo“ nu-si aduce a minte ca, de cate ori ultraistii nationali au paritu la medilocu cu vr'o pretensiune, carea macar numai de departe ar fi potutu se atinga unitatea de statu a Ungariei: totu de atatea ori Ghiczsi si Tisza au fostu aceia cari catra cele mai agere arguminte au alesu cele mai aspre cuvinte pentru respingerea acelor pretensiuni. De cate ori partia lui „Naplo“ a aplau-

datu la astfelu de ocaisiuni corifeiloru nostri!“ Aci dumelui „Hon“ spune adeverulu, intr'atat'a adeverulu, in catu este deplinu asiad ca, veri de cate ori partia nationale a formatu in dicta vr'o pretensiune natiunale, pururia Tisza si Ghiczsi au fostu cari, cu o falca in ceru cu alta in pamentu s'au sculat a supra-i. Dar tocmai acest'a li dovedesce fariseismulu, dovedesce pre ciarlatanii politici, cari colia vreu se figure de liberali si democrati, er candu ii puni la cercare, ii affi aristocrati si magiari pusilanimi!

De pretestu acesti iesuiti politici pururia aducu „integritatea teritoriale si unitatea de statu;“ dar — ce pricepu ei prin aceste concepte ale loru, nedefinite prin nici o lege, — inca s'a doveditu deja din destulu; ei pricepu: magiarismulu absolutu. Numai acestu intielesu admitu cuvintele lui „Hon“ despre pretensiuni natiunale, cari, macar numai de departe ar fi potutu se atinga unitatea de statu a Ungariei.“

„Ce se tiene de acea mincinosu imputatiune“ — scrie mai departe „Hon“, „ca — Babesiuscii si ceialti siedu in partea nostra, apoi noi, de cate ori din ei a graitu puritulu de agitatie, ur'a seu interesulu personale pre cont'a intereseloru comune ale tieroi, pururia ne-am lapedatu de ei; si deca si in astfelu de momente siedu intre noi, acest'a atatu de putienu este a nostra vina, catu de putienu este vin'a dreptei pentru ca in partea ei siedu conducetorii muscaliloru. Cu cotulu dora nu-i potemu se-i impingemu de la noi.“

„Fia deci liniscitu „P. Naplo;“ caei diferinta intre noi este aumai atat'a ca, noi in amioa natiunaltatiloru privimu numai o garantia principale din partea loru, er partia din drept'a privesce in amioa loru, pretiulu loru“

Acesta va se dica: celai suntemu si noi opositiunali, si voi guvernementali; numai catu noi inielamu cu vorbe frumoase, er voi cumperati cu bani, oficia, rauguri.

Intr'adeveru frumosi domni si frati ai nostri acesti unguri, caroru Imperatulu li-a datu potere discretiunaria preste noi!

Noi am disu din capulu locului, ca interpelatiunea lui Babesiu va trage larva de pre facia tuturoru ciarlataniloru si-i va areta lumai in adeverata loru facia monstrosa. Acest'a s'a adeveritu, si — de aci este ca de atunci toti acesti ciarlatani nu mai au ochi se veda pre Babesiu, par inghiti se-lu pota intr'o lingura de apa! —

Ca de incheiare mai citamu si din „Hon“ nr. 300, de sambata in 30 dec. 1871, unde asemenea in frunte-si, vorbindu despre incercarile de impacatiune cu partia nationale opositiunale a croatiloru, fariseulu vine a-si bate jocu de guvernii si de partia lui — pentru ca a intratu in pactari chiar cu Mrazovic, Krestic si Jakic, pre cari mai ieri ii batjocuriau de nu li lasau unu peru intregu in capu, si-i prescriau ca pre nisce agitatori si tradatori de patria! In fine apraba pasirea lui Lonyay si da partitei guverniale unu svatu celu mai rafinatu si iesuiticu.

„Essistu da,“ dice „Hon“ — „pretensiuni natiunale esagerate si aceste pretensiuni si au pre representii loru esagerate, precum este unu Mrazovic, Babesiu, Miloticiu, — dar esageratiunea inca nu e tradare de patria si facia de atare esageratiune celu mai reu remediulu este esageratiunea de cealalta parte. Cine vorbesce, inca nu face, si ca se nu faca reu, mai usioru se pote ajunge prin vorba dulce, prin svatu si capacitate, ba si prin tacere, de catu prin — anatemisare!“

Se traiesca iesuitii de la „Hon“!!

Ungaria sub domnia de astadi.

Ungaria, pre care marii nostri patrioti magiari, in facia Europei si cu spriginulu simpaticu alu poporaloru o reclamara si primira de la Austria pentru ca s'o faca „unu statu de dreptu si de cultura“, o binecventare pentru natiunile sale si in generalu pentru umanitate: abia devenita in manece acelor domni magiari, parasi pre vedute tendintiele spre dreptulu si cultura si libertatea comuna, si — din tote poterile este impinsa si tereita pre calea reactiva, ea a inceputu a se forma ca statu de politica, statu de tirantia rafinata, intru carele adeca sub masca unui parlamentarismu falsu, domnesce, se desvolta si inghite tote folosele publice o oligarchia magiara degenerata, o idra cu mfi de capete!

„Zukunft“ din Viena in nrulu 3 alu anu-

lui nou, ni presenta cu date positive pre acestu Ungaria ca „statu de politica;“ dar totu de data ni areta intr'acestu statu duoue aparitiuni — catu se pote de remarcabili si memorabili, pre cari omenii culturii si ai dreptului trebuie se si linsemno bine, deca e ca se nu retacesca in combinatiunile si lupt'a loru morale si patriotica „Zukunft“ constata ca ras'a magiara, din firea e are o aversiune, unu despretiu, o ura chiar ca tra totu ce este politica si sementa a spionagiu si denunciatiune; magiarulu celu adeveratu de ci nici o data n'ar fi fostu in stare a forma si a desvoluta in patria o astfelu de institutiune uritiosa, cu atatu mai putienu elu ar fi primitu d'a face din tier'a s'a unu statu politia. „Renegatii“ deoi sunt prin cari se introduce politia, ei sunt cari oblu lu'ra a face din statulu ungurescu „statu de politica.“ De aci este ca renegatii sunt atatu de cautati si remunerati in Austro-Ungaria!

A duoua remarcabile impregiurare este ca, politia ce se introduce cu atat'a solitudine, ca unu principale factore de statu, nu se introduce pentru d'a preveni lotriele si talhariele ordenarie, nici pentru d'a feri statulu publicu de comploturi si miscari revolutionarie contra tronului si statului publicu, ci — de a dreptulu contra natiunaltatiloru nemagiare, spre impedearea desvoltarei si organizarii si progresului loru ca atari! De aceea intre nemagiari, in sinulu si centrulu poporatiuniloru nemagiare s'a facutu inceputulu, s'a instalatu politie — publice si secrete, deplinu organizate, a nume pentru serbi in Neoplanta, er pentru slovaci in San-Martinu. —

Despre romani „Zukunft“ nu scie se spuna nemica pozitivu; noi in sa avemu indicia destulu de semnificative despre asemenea institutiune — in Sibiu si Temisiora, in Brasiovu si Lugosiu si inca pre aiuria. Retiau'a mereu se estinde si completedia si — mane o se ne poimenimu ca statulu magiaru este celu mai coloratu institutu politiale din lume, intrecendu si lasandu departe inderetru pre Neapolea Bourboniloru si pre Roma papale, si servindu de modelu Turciei barbare. Resultatulu finale — firescu nu pote se fia altulu, de catu perirea tieroi, atatu de sicuru, pre catu de adeveratu a peritu Neapolea Bourboniloru si Roma papale, si pre catu de ne-aperatu are se pera Turcia barbariloru moamedani! Pentru ca consciintia poporaloru nu pote se suferu lunga timpu statuti publice nemorali.

Gambetta in sudulu Franciei.

Caletoria lui Leone Gambetta in sudulu Franciei a atrasu a supra-si atentia cercuriloru politice si mai vertosu a regimulu franciescu. Escelintele oratore, adeveratulu democratu si celu mai mare patriotu franciescu de astadi, folosindu-se de feriele serbatoriloru, percurse partile de sudu ale Franciei, tienendu vorbiri si emitendu proclamatiuni patriotice catra poporu; tote in favorea Republicei. Acesta caletoria a marelui barbatu totu mereu s'a formatu intr'unu adeveratu triumfu, nici unu principe si nici unu imperatu din mil'a lui Ddieu, n'a fostu intempinatu in Francia vre o data ca la acesta ocaisiune Gambetta, pretotindeni pre unde s'a arotatu; celu putienu nu cu atatu de caldorse si sincere simpatii. — „Acestu oratore fora parechia“ — dice corespondintele din Parisu alu foiei nemtiesci. „N. Fr. Pr.“ — „a devenitu idolulu poporulu franciescu.“ — Dar unu adeveratu geniu cum este Gambetta, nu face escursiuni pentru ca se se cere manifestatiuni de simpatii si pentru ca se fia inaltiatu si premaritu de poporu, cum facu imbecilitatile domnitoriloru si fanfaroniloru; sufletulu seu sublimu are scopuri sublime, idealulu seu este Republica si prin acest'a emanciparea poporulu si redicarea Franciei.

In orasiulu Toulon i se inchinara tote autoritatile si organizara unu grandiosu banchetu. Sal'a de banchetu — de 3 ori mai mare de catu sal'a reduteloru din Pesta, precum spune unu corespondinte alu lui „U.L.“ nu potea cuprinde in sine multimea de aderinti, ce au acursu din orasiu si din pregiuru, si asiad trebuitu se se mai desohida doue sale mari. Gambetta trecendu prin midiloculu multimei, isi redica poterica voce, invetiandu si luminandu, accentuandu moral'a Republicei si sbiciundu nemoral'a, pe catele Monarchiei in Francia. Interesantu si chiar memorabile este impartirea discursului ce a rostitu in trei sale. Prim'a sala, essordiu: Regeneratiunea tierii pre base adeveratu democratico. „Eu nu pretindu o incercare cu Republica, ci sustienu Republica insai pentru tot-

deuna. Pricemem această sacra dorință a unei inime invapăiate și rezolute, a unui geniu mare; căci numai monarhistii cei egoiști și servili, fiindu a experimentă cu Republica, la totu pasulu vrându o compromite, a demonstră prin blastematiile lor — neposibilitatea ei. — A dōn'a sala, *espositiunea*: Lui Gambetta i pare reu că Republica s'a introdusu prin poterea referințielor și nu prin *nisuintele spontane ale națiunii*. „Ar fi fostu moralu, bine și necesariu, ca noi insine să fimu espulsi acela afurisitu regimu (alu lui Napoleone.) Lucra principalu acuma este“ — continuă oratorele — „ca poporul se alēga cu ratiune și prudintia pre reprezentantii sei. Afora de convicțiunea și confesiunea politica — audi și tu poporule romanu! — poporul trebuie să examine sciintifică candidatiilor, facultățile și productele lor spiritali. Mai departe să se puna capetu protestatiilor sterile. Inca o admonitiune și pentru noi romanii. Mandatarii vostri trebuie să pricepa a vrē, a pretinde, a casciga! — A trei-a sala, *incheierea*: Ce au să pretinda reprezentantii poporului? Naince de tōte: *dissolverea Adunării naționale*, alu carei mandat espira pe fie-care di, carea isi are essistintia de la o cutropire, și prin cutropire ar dori să-si sustiena poterea usurpata.“ — Prin câteva cuvinte în favōrea Parisulu decapitalisatu, Gambetta și incheia improvisatiunea, prin carea 'și demonstră nu numai elocintia sa necomparabila ci și curagiulu și tactulu seu politicu, opiniunile sale practice, cari a desteptatu și entusiasmatu poporul pentru caus'a Republicei. —

În Marsilia s'au facutu și mai mari onoruri, astfeliu, în cătu dlu Thiers incepe a vedē în densulu unu „periculosu“ (!) rivalu, ēra muniile Monarhistiloru vreu să faca în Adunarea naționala o interpelatiune oatra regimu în privintia „agitatiuniloru“ esdictatorului!

Tōte insa în daru căci semtiurele, corpulu celu saatosu alu națiunii, este pentru Gambetta, acestu Demosthene și regeneratore alu nefericitei Francie. Gambetta scopulu și a ajunsu. Elu prin manifestatiunile provocate a insuflatu guvernului republicanu curagiū, ēr pisciloru monarhisti — frica și cutremuru. Obrascnicia lor pentru unu timpu este infrenata. Astfeliu unu omu adevratu mare — impune unei întrege lumi de blastemati! —

Aradu, 18/30 de-embre 1871.

(*Pactulu Reuniunii politice-naționale cu deachistii guvernamentali. — Congregatiunea și restaurarea municipala în comitatulu Aradului.*) Reuniunea politica-naționala a tuturor romanilor din comitatulu Aradului, avendu în vedere nefavorabilulu rezultatu de alegeri a membriloru comitetului municipal, — n'a pregetatu a negociā în ajunulu restauratiunei cu partia omnipotentē „deachiana“ cu scopu de a potē reesi — baremu cu unii individi necesitati de a-si ascurā panea de tōte dilele, — ocupandu câte vr'unu postu, — precum bin s'a pronunțiatu „Albina“ în nrulu penultimu „ca de pomēna!“

Negociatiunile pactantiloru nostri naționali cu partia deachista au decursu aprōpe *trei dile*, pana ce corifeii deachiani cu multa anevōia, abiā se induplecara și resolvira a pactā cu matadorii Reuniunii nōstre politice-naționale, — pe bas'a caruia pactu rezultatulu restauratiunei esecutate în congregatiunea generale tēnuta în 29 l. c. pe scurtu amintindu, e acēl'a, că dintre functionarii mai principali din centru numai protofiscalulu și protonotariulu ē romanu, ēra dintra 11 pretori cercuali romanii s'au alesu numai 4—5.

Metamorfosele despre acestu pactu în generalu, și despre restauratiunea municipalulu în specialu, sunt diferite; compatriotii magiari cu supremulu loru comite erau inclināți a se alēga unu romanu, — dar se întielege de partia „deachiana“ — de vice-comite; insa matadoriloru Reuniunii politice-naționale acēst'a pentru acea nu li-a venitu la socetēla, căci atunci „*protofiscalulu*“ și mai vr'o duoi trei di regorasi nu erau romanii, adeca cei alesii.

Unii membri ai Reuniunii politice-naționale bine informati despre incieile pactului, afirma că motivulu principale la acēst'a pactare n'a fostu nici interesulu naționalu alu romaniloru, nici principiulu de libertate, egalitate și oportunitate, ci puru numai interesulu ore-care personale, — adeca aspiratiunea singuraticiloru la posturi cu ori ce pretiu.

Caus'a și interesulu naționalu, precum și alu poporulu, profitā mai multu, dēca romanii de la Reuniunea politica pretindeau — cu mai

multa resolutiune și negatiune, respectarea ecuitabile a egalei ineptari; a nume dēca *vice-comitele* erā romu, mai alesu pentru că în fruntea acestui cōtatu romanu comitele supremu inca ē — unu.

Se dice insa, că gurii prin pactarea facuta cu ai nostri, s'amgrigitu și în privintia viitoriloru alegeri deputati dietali, pentru cari s'au luat numaie acei barbati în combinatiune, cari nu aparau la partitulu opositiunale-naționalu, ci laelu *deachistu* guvernamentale!!

De aceea, — urii, ca să-si pōta realizā tendintiosele scopuri pentru viitoriele alegeri, dar mai cu sēma fac cu alegerea de deputatu dietale în *cercutelectoratu alu Buteniloru*, care esterdenata dupa anulu nou, — au condiționatu actulu lor cu ingagiamentulu matadorilo Reuniunii politice naționale în partea lor

Este vorb'a candidatul în acestu cercu electoralu să fia crupu și sufletu de partia deachista, apoi nu mtu li pasa stepanitoriloru, dēca acēl'a chiar reanu și factoru principalu alu Reuniunii politice-naționale — ar fi (sic!!)

Destulu că aic în Aradu, în asia numitulu „*oceanu alu Romanululu*“, trēb'a cu compatriotii magiari s'omplanatu bine, în cătu transactiunea realita binisioru a întrecutu pre fratii activisti cila Brasiovu cu infratirea cea faimosā! „*Tie Domne totu asia; apoi nu te teme Romanu, că acusi vei prosperā!*“

Totu decursu congregatiunei se celebrā cu mare și imposita pompa, dupa chipulu și asemenarea lui ta'a Deak; în limb'a magiara se deschisa congregatiunea, totu în acēsi limb'a deoursera esbaterile și alegerile amplioatiloru; numābi-colia se audiā cāte o vōce blamatoria de „*sē trāiesca!*“ nimicu mai multu. — Sē multaimu Domnului și de atāt'a!

Speru, că diparte mai competente se va reportā protiuțitulu diariu Albina cu mai multa positivitate, atātū despre urdirea și plamadirea pactului, atū și despre alte *menunte* și *mari* apucaturu, poi în detai și mai vertosu despre planurile srete, faurite în privintia alegeriloru dietali patru anii viitori.

Miscaminte electorali vor fi prim'a ocașiune binevenita entru nooi domni amplioati municipali, ca sēi cascige merite pentru gratiosii și generosioru protectori, ca prin acēlea sē manifeste, a sunt demni de increderea ce o au pusu în cinduratori pactanti, — aderintii și fidelii sateti ai lui taic'a Deak.

Seraca cau naționala, cum dispari prin afurisitele de intese materiale — pungali! — (Dlu corespundite vede pré negru. Nu tōte sunt, cum impariele la prim'a vedere! — Red.)

Brasiovu, în 28 dec. 1871.

Am afirmat în corespundintia mea de dounadi că: *Brasovenii facu și tacu*. Eu acēsta procedura nu potu incuviintā intru tōte cele ce se petrec, căci cele mai multe întreprinderi publice le loru, sunt de o natura, în cătu ar meritā a i impartasite publicului, dēca nu din alta caus, celu putienu pentru de a fi imitate și în alte arti.

Au fostu ataati Brasiovenii din mai multe partii, dar acēst'a p omulu cu consciintia curata nu-lu genēdia, n-lu descuragiēdia. Ce dice Brasiovenulu? *Ninte pre tōte cāile cari ni stau deschise!* Mai antiu de tōte sē ne ingrigimu de scōlele nostre, descolarii nostri, de cultivarea poporulu celui maturu. Ingrigirea de scōle este cunoscuta mai d multu. Ce întielegu ei sub ingrigirea de scolaru, am impartasitu în corespundintia mea dn urma. Acuma voiu în putiēne cuvinte sē v comunicu, că toti carturarii de aici s'au oferitu gāt'a a tēnē prelegeri pentru adulti. Dorere inā, că pana acuma nici profesorii n'au destui ascultatori sēu mai bine discolaru.

Acum trei sētemani s'a inceputu tēnerea de prelegeri publice în fie-care dumineca de la 11 ore cam pana la 12¼. Patrū din acēste prelegeri s'au tēnutu dejā. Cea d'antain a fostu a dlui Dr. Lapedatu „*despre lupi'a Romaniloru din Dacia Aureliana pentru essistintia și libertate*.“ Nu s'au asteptatu de la acēst'a prelegere descoperiri nōue, căci nu este scopulu unei asemenea prelegeri a face cercetări scientificē. Am acceptatu insa istorisirea faptelor istorice asia, în cătu ele sē compuna unu întregu mitelulu, alu caruia centru sē fia ceea-ce dice titul'a. Acēsta asteptare — dupa parerea mea — nu s'a realizatu deplinu. Mai departe asi fi doritu, ca conceptele geografice sē fia fosu spuse și cu numira loru de astadi, căci altmintrele o

parte mare din publicu nu le întielege. În fine credu că nu ē censultu a merge în întrebuintiarea neologimiloru asia de departe, în cătu sē incungiuramu întrebuintiarea celor mai frumōae cuvinte romanesci, cunoscutē în poporu. Sē nu imitāmu orbū pre cei din tiera, nici chiar lessiconulu academicu.

A dōn'a prelegere publica a tēnūt'o dlu profese *Stefanu Josifu „despre Eposulu lui Homeru.“* Cine cunōsce vastitatea acestui materialu, va scī că ce greutate are sē devinga întreprindietoriulu unei disertatiuni publice, carele într'o ora sē ni spuna ce ē eposu, și sē ni insire și talmacōsca cuprinsulu Iliadei și alu Odisseei, asia, în cătu sē interesedie și pe unu publicu, ce partea mai mare, este nedepriusă la acēst'a tema. Dlu profesorulu Josifu i-a succesu tem'a alēsa, cu deosebire merita amintire dēma de lauda alegerea potrivita a pasagioloru cetite din Homeru pe romanescu. Și cele cetite — în asemenare — din „*Mihaida*“ lui Eliadu, erau fōrte bune, dēca erau cetite cu intonarea receruta. Dnulu Josifu insa a alesu unu tonu pré linu.

A trei-a prelegere a fostu tēnuta de dlu profese *Joane Popēa „despre cultur'a adevrata.“* Tōte momintele principali au fostu tractate dupa inaeimetatea lor. Tonulu n'ēdatu de altmintrele, cu care a propusu dnulu Popēa, a insuflatu temei viētia, ēra publicului interesare. —

A patr'a prelegere a tēnūt'o dlu Dr. Popp „*despre istoria Ardēlului.*“ Acēst'a materia va fi tractata inca în alte dōna prelegeri, de aceea mi rezervu a vi referā într'un'a despre întreg'a tema.

Afara de acēst'a tinerimea din Brasiovu cultivā art'a muziceii vocale într'o reuniune, care essista de mai multi ani. Despre rezultatele acēstei reuniuni, care essista într'unita cu cea de gimnastica, nu potu a vi referā de cătu ca unu laicu, căci nu sum musicalu. Acēst'a reuniune a datu și dilele acēstei o reprezentatiune publica, unu feliu de concertu, la care s'a esecutatu mai multe piese, cantate în choru, ductu și solo. Chorulu, în cătu privește partea femeiesca, este binisioru reprezentatu, în cătu despre barbati în privintia numerului remane fōrte multu de doritu, și acēst'a cu atātū mai multu, căci sunt o multime de tineri între ei cu talentu musicalu emininte, cari s'au retrasu de cătu-va timpu.

Chorulu de altmintrele face progrese inaeimate în ceea-ce privește esecutarea pieselor. A facutu efectu pana la entusiasmu duetulu esecutatu de dlu Dr. Popp și dōmn'a Lengeru; solo: de dlu Dr. Popp, și piesele musicali produse pe violina de tinerulu *George Băulescu*, studentu în cl. VII gimnasia, fiulu parochului romanu din cetate. Publiculu nu se mai potea satura de dulcētia tonuriloru produse de arculu acestui june. —

În fine nu potu sē nu amintescu ceva și despre cele ce ati notatu și DVōstra între varietatile „Albinei.“ Da! omēni nostri umbra a fundā unu diurnalu, dar de feliu nu *guvernamentalu*, cum se crede prin Pesta, ci unu diurnalu romanescu, carele va lucrā a se conchiamā unu congresu naționalu, va pedā pentru impartasire la alegeriile dietali, și va staru ca cei alesii la dieta sē lucre în întielesulu concluseru congresului naționalu.* Ce ē dreptu nu se pomenesce de autonomia Transilvaniei, pentru că autonomia este și va fi numai unu *medi-locu,***) pentru essistintia naționala nici o data scopu. Dar și altfeliu celu ce tace astadi autonomia, nu va sē dica că s'a lasatu de dens'a.*** De altmintrele congresulu se va tēnē și despre acēst'a agenda a deputatiiloru de tiera. Cēlelalte asia credu că s'au tēnē de tiera. Din aceea ce epin y... și arti de... nani nu afla res... getu in... cotiti că noi dōr... su naționalu? Nu... urile și la imp... avemu unu gov... respecta ch... a ca... nua nemorantitate și volnicia de... *

*) Sē-i dicem pre nume „*guvernamentu*“ în tocmāi precum este magiarulu „*regimentu*“ și „*egemonia*“, de cari — o data — cu capulu nu vor sē se lapede! Ah, dar noi suntemu mai întiepti!!! Cum o sē-i mai pacalimu! —

Re d. **) Si — pre cine ore vrē sē insiele unulu ca acēl'a?! — Re d. ***) Asia — între „Albina“, „*Federatiunea*“, „*Gaz. Trans.*“, „*Telegrafulu*“ și „*Patria*“ — cam unde credeti ca ar rag ā? — Noi, dorim unu diurnalu sē o vedeam cătu mai curendu —

Re d. *) Nici n'am crediutu, și nici n'am pronunțiatu atare temere vre o data! — Re d.

credu că nu ē dreptu a afirmā că este guvernamentala; cu atātū mai pecatōsa mi se pare deducerea de mai de unadi a unui diurnalu romanescu, ce argumentā — ēca asiā: *fiindu că nu amintesc de autonomia Transilvaniei, o tradā*. Vai de oae, și de logica!! Vi mai comunicu și aceea, că pana la infintiarea acestui diurnalu va mai trece multu timpu. — Poteti fi linisciti că romanii din Brasiovu nu vindu națiunea,*) au insa convicțiuni diverginti de ale Meroureniloru, și eu credu, că ca sē abati pe cineva de la o convicțiune, mai bine este a-lu convinge de ceva mai bunu, de cătu cum facu buna ora unele diurnale batjocorindu pe cei mai onesti omēni, și pe cei mai buni și neobositi romanii; dar acēst'a noa nu ni strica, căci ele pe alta cale nu se potu face mai imposibile, de cătu pe acēst'a.

Asia dara ar fi bine sē nu suspitionāmu pe tōta lumea, care nu este de convingerea nostra, și Redactiunile sē aibe corespundinti demni de tōta increderea, căci multi croiescu cāte o mintiuna ad captandam benevolentiam redactorelui, pōte și din alte cause; în scurtu: *precautiune*, și atunci se vor curmā și procesele diurnalistice.

Publiculu nostru are mare sperantia în fetulu celu nou „*Priculiciu*“, dar cu tōte acēstea vrē sē-lu vedā. (Si altii, de pre aiuriā vrēu sē-lu vedā și — tocmāi de aceea grabescu a se abonā cătu mai multi! ēr o micutia divergintia. — Red.)

Giula în 20 de-embre 1871.

(*Respunsu la corespundintia despre „alegere de parochu în Giula.“*) publicata în nrulu 102 alu fōiei Albina. Cine va fi cetitu cu atentiune amintit'a corespundintia despre alegerea de parochu din Giula, din cuprinsulu ei va fi observatu de locu, că scrietoriulu pseudonimu „Eniu“ nu multu se pricepe la d'astea.

În timpulu de facia, candu tōta bab'a scie procedur'a la alegeri, a dice: că în Giula pe cei primiti în candidatiune, ii-a publicatu notariulu adunării, — a dice „mai departe, că membrii comitetului s'au indignatu pentru esmiterea unoru recurrenti din candidatiune, candu candidatiunea o facu ei, adeca comitetulu insusi, — și în urma, a afirmā că la numit'a alegere, unde au fostu 4 partide, nici protopopulu, cu tōte fortiele întrebuintate, nu a fostu în stare de a turburā ordinea, — ajunge aprōpe de absurditate!

Aci de la dlu Eniu am fi asceptatu baremu atāt'a, ca mai nainte sē pipaiēscu lucrulu bine, și apoi sē se apuce de scriere; căci a vorbi despre aceea ce nu scie și nu a vedutu, nu insēma alf'a, de cătu o intipuire rea a omului. Dēca dōra dsa a vrutu a vatemā pre protopopulu care adi-mane are sē-i fia superioare, apoi cu acēst'a inca nu a facutu nici o bravura de întieptiune, ba e și remane o slabitiune mare. Dlu protopopu prin portarea sa n'a meritatu nici cea mai mica invinovatire, și atacurile ce i se facu, i se facu fora tōta dreptatea.

Unu martore oculatu la alegere.

Rogare oatra venerab. Consistoriu Aradanu!

Antisti'a comunale și comitetulu parochialu din Comitatulu, într'una lunga scriere cu sigilulu locului, și cu numerose subscrieri, votandu mai antaiu multa și mare lauda preotului lor de mai nainte Petru Dimitrescu, carele în timpu de 4 ani ii-a condusu de si-au redicatu o scōla frumōsa, ēr capitalulu bisericeii l'au înmultitu de la 300 fl. la 1200 fl. și dfa-nōptea invetiātu cum sē fia crestini și romanii buni și onesti de omenia, — vinu apoi a se vaierā crucearu a supr'a portarei — necalificabile a... li s'a datu interimalminte și de 9 ani de dōr se sustiene în capu spre mare... asu, indignatiune, ha chiar desperatiune pu... fine rōga ca, pentru ferirea comunei... de rōgde... mare ce amenintia, sē... pentru implinirea... și scapē de — pasto-

... din lung'a scriere este, că... parochiale facut'a pasii... pentru deschiderea... mare ore pōte sē fia caus'a... inta... s'au convinsi inca că ven... Consistoriu va intrē în data și va face cele... mangaiarea crestinorū superati! —

*) Nici n'am crediutu, și nici n'am pronunțiatu atare temere vre o data! — Re d.

Varietati.

= (Pretotindenia -- inarmari.) Cătu de minciună sunt cabinetele europene în asigurările lor de pace, dovedeau ele înseși prin reformările și reorganizările armatelor. Pana și Suedia liberală, temându-se de colosul prusesc, începe cu tota seriozitatea a-și reorganiza și completa poteriile armate. Despre Rusia se știe că este țepena de arme.

= (Dora d' Istria.) această celebra principesa romana (Elena Ghica), care este recunoscută ca un'a din cele mai erudite femei ale lumii, dupa cum ni spun diariile straine — acestea se ocupa de dens'a mai mult decât noi romanii! — vorbește cu perfectiune cinci-spre-diece limbe și este membra onorifică a diece mari societăți literare din diferite țări europene, și — multi romani nici nu știu, că această regină între femeile literare este fiică Moldovei! — dice „Cur. romanu“, și noi cu dorere i confirmăm această aserțiune, adaugându-i însă, că această neinteresare a noastră de ilustra principesa este numai consecința naturală a neinteresării, a nepăsării densei — fația de noi. Cine e vin'a?!

= (Insurrecțiune în Mexico.) Ferice de America republicana, — eschiamă poporale asuprite ale Europei, cându 'și adu'u a mințe de Republic'a statelor americane unite. Cum că însă nici dincolo de Oceanu nu sunt toate mere și pere, dovedesc dese revoluțiuni ce s'au intemplat și se intempla. Dupa scrierile din Mexico, preste siese state ale acestei republice sunt în manele revoluționarilor. La deschiderea Congresului în 10 dec. presedintele Iuarez a esoperatu de s'a datu guvernatorilor statelor rescalte — drepturi dictatorice pentru suprimarea revoluției. Dar caus'a rescaltelor în Mexico — este totu corupțiunea ce a lasat'o dupa sine monarchia! —

= (Băi de ierba.) În orasiulu Reichenberg din Boemia, unu omu în vârsta de 65 de ani, în d'ia de anulu nou a ținutu o producțiune de scaldă. Interesantulu betranu adica, sanatosu și tare ca unu voinicu, s'a scaldatu, în pelea gôla, în riulu localu naintea publicului pe care l'a înștiințiatu elu însuși prin placate. Dupa scaldă betranulu omu se mai rostogoli de câteva ori prin neau, totu în pelea gôla. Această producțiune a betranului eroicu se intempla mai în fie-care dominecă și d'ia de serbatore. —

= (Lampe pentru serbatorile unguirilor.) Din Vascohu ni se scrie, că acolo arangându-se unu balu cu scopu de interesu comunu, s'a produsu unu venitu curatu frumosiulu, din care s'au cumperatu dilele trecute câteva lampe pentru luminarea opidului, — și acest'a ar fi de laudatu, însă e curiosu că aceste lampe se întrebuințiedă de judele opidau Alessandro Popoviciu numai pentru a-și exprime devotamentul s'au fația cu putenii unguiri din locu, spre a fi bine recomendatu înaltei stepaniri; anume dsa cu toate că are pretensiunea a trece de romanu bunu, totuși a comis u acea fapta curioasă, că la Cratiunulu și anulu nou alu unguirilor, cu toate că lun'a inca lumină, a lasatu ca să se aprinda lampel, — era la serbatorile noastre, fiindu și întunerecu fora luna, n'a aprinsu nici o lampa.

= (Bogathi.) despre care se vorbește că ar fi unu agentu politicu alu principelui Alessandro Cuza, dilele trecute la recercarea din partea guvernului romanu a fostu detinutu la Brasiovu, sub motivu că ar fi planuitu o rescôla pentru detronarea lui Carolu I. — Guvernulu magiaru va avé dora atâta mințe ca să nu estradece pre Bogathi guvernului Romanioi, deca nu sunt alte motive decât această compromitere politica, căci la din contra numai pre sine s'ar compromite mai tare.

= (Unu copil mortu s'a furatu) dilele trecute în Debretinu. Unu țieranu de la satu avendu unu copil bolnavu, a plecatu să-l duca la Debretinu la cura. Băiețulu a muritu pe cale și fora așezatu în sicu mediu s'au baba vrăgite și țieranu a bagatu pre ce sacu și ajungendu în pișigă a găsitu în gura pe unu momentu unu copil mortu și unu mirare și spaim'a bietului țieranu a reținutu saculu în care eră și copilulu. Lotrulu însă trebuie să se fia spaimentatu și mai tare cându a deschis saculu.

Apelu!

Pe langa gimnasiulu rom. gr. or. de aici din Bradu, la care pana acum s'au deschis 4 clase, prin staruint'a unor barbati luminati și zelosi, precum și a corpului profesoralu, s'a înființiatu și o bibliotecă mica, ce numera astadi pana la 200 bucati de cărți. Fiindu că acestu numeru este pre micu de a poté satisfacerintelor pentru cari s'a înființiatu această bibliotecă, și gimnasiulu inca fiindu seracu: ne vedemu îndemnatu a apelă la generositatea onoratului publicu romanu spre a concurge cu ajutorie în bani și opuri pentru înmulțirea bibliotecii, dara mai vertosu apelamu la toti autorii de ori ce felu de scrieri, atâtu romani, câtu și de alte natiunalitati, rogandu-i ca să nu refuse a ne tranite câte unu esemplariu din cărțile s'eu scrierile dloru în favorulu bibliotecii noastre gratis.

Știindu cu totii că scopulu și misiunea unei bibliotecii este de o parte a aprinde facl'a luminării și a culturii, atâtu în tinerime, câtu și în poporu, deceptandu gustulu cetirei, — singurul medilocu mai însemnatu — prin care se poté nase și desvoltă simțulu natiunalu și consciința de sine; era de alta parte luandu în considerare cumca tocmai în aceste părți, afora de gimnasiu, nu essiste nici unu felu de societate s'eu institutu pentru promovarea culturii și umanității, și cumca provinci'a acest'a este un'a din cele mai serace, locuita mai numai de romani, — ne magulimu dara în speranția, că toti romanii bine simțitori și zelosi pentru cultura, cu bucuria vor contribui la sporirea și înmulțirea bibliotecii noastre oferindu ajutorie dupa potintia. *)

Bradu, în decembre 1871.

Directiunea gimnasiului.

Nicolau J. Meheltianu,
directore.

Socôta și multiamita publica.

Se știe din publicatiunea ce s'a facutu la timpulu s'eu în pretiutulu diariu „Albina“, că în comun'a Bocsia-montana, întielegint'a romana, voindu a aduce și ea o petricică la clădirea maretului edificiu natiunalu, a arangiatu o petrecere, premersa de o piesă teatrală „Nunt'a țierănescă“, în favorea fondului pentru teatrulu natiunalu romanu și celui pentru o academiă de dreptari. Comitétulu arangiatoriu vine acum a reportă onorabilului publicu armatoriele despre rezultatulu acelei petreceri:

La casa în s'era petrecerii s'au contribuitu prin dnii:

Stef. Antonescu, prot-jude 8 fl., Hedvig Böz, proprietariu, Dômn'a Weber, Mih. Fracica, comerciantu și Vas. Diaconoviciu, cojocariu, câte 2 fl., Aug. Sandor, ferariu 1 fl., Alf. Taimeru și Ales. Fracica, câte 2 fl., Mih. Panajotu 1 fl., Nic. Avramu 2 fl., Dômn'a Mukits, Forgats, Vuia și Tanai, câte 1 fl., Petru Neda 2 fl., Herm. Ring 1 fl., Dim. Mustatia 2 fl., Nic. Panajotu 3 fl., Ujvárosy, Jova Stancoviciu, Nic. Brosteanu și Bas. Nemoianu, par. câte 2 fl., Dsior'a Em. Diaconoviciu, Dômn'a E. Popescu și Patriciu Dragalina, câte 1 fl., Moldovanu 2 fl., Joane Bolovegea, not. 3 fl., Moise Crina, docinte 2 fl., Reiskitl 1 fl., D. Pilderu 2 fl., M. Demetroviciu 1 fl., Neuser 2 fl., Mih. Velceldu și Georg. Nemoianu, câte 1 fl., Vachlinger 3 fl., N. Vulpe, doc., Petru Brosténu, Nicolaeviciu, Mihailu Jianu, par., Mihailu Demetroviciu și Mihailu Petroviciu, câte 1 fl., Zaharia Botosiu, parochu 2 fl., Hoszu Sándor și Stich Herm. câte 1 fl., Popoviciu, G. 2 fl., Cservenka, Celestinu și Dsior'a Terezia Mihailoviciu, câte 1 fl., Mihailu Dajoviciu 2 fl., Rss. d. Alessandro Popoviciu 1 fl., Jul. Vuia comis. de dr., Dion' Petri, Bas. Opra, Lerchu din Bocsia-rom. și Joane Mustatia, câte 2 fl., Mih. Paur, Blaschuty, câte 1 fl., Ales. Popos, Joga Georg. și L. Klebovits, adu. 2 fl., A. Rusz F., not. 2 fl., Mart. Tiapu, Zoner, Danilu Popescu, Gasparits, názi, Jos. Schrupp și Schmidt Toma, câte 1 fl., Eremia Furlugeanu, Glig. Oncea, jude com. și Alessandrovits, câte 2 fl., Biber Kol. 1 fl., Glig. Balanescu 4 fl., Nemoianu și G. Perénu, câte 1 fl., Gredinár Petru și Mih. Jivoinoviciu, câte 2 fl., Georg. Jivoinoviciu, Nicolaeviciu și Nic. Jianu, câte 1 fl., Böz Ig. 2 fl., Stich Ant. și Schneider, câte 1 fl., Krist Herm., Nic. Porojanu și Joane Cioranu, câte 2 fl.

*) Cele lalte diurnale romane asmena sunt rogatu a reproduce acestu apelu.

Dupa petrecere mai incursu:
De la Il. Sa I secretariu de statu G. Joanoviciu 20 fl., De Il. Sa d. Joane Fauru 10 flor.

Din Rafna, prinlu Vasiliu Georgeviciu, proprietariu:

De la dd: Vas. teorgeviciu 5 fl., J. Velceleanu, preotu, Va Tieranu, preotu, Biro Lud., notariu, Nic. Popcu, studinte și Steita Svet. neg. câte 2 fl.

Din Oravita, pri Dlu dr. A. M. Marienescu:

De la dd: Dr. A. J. Marienescu, G. Mileticiu, M. Munténu, J. Novacu, doc., Sim. Manguuca, Traianu Mies, Elia Traila și Dem. Popoviciu, câte 1 fl.

Din Soceni de la:

D. Andreiu Urschit not. și G. Cimponeriu, docinte în Ternovaște 2 fl., Juliu Petricu, ablegatu d'etalu fl., Jos. Bontila din Duleu 3 fl. Laz. Tiapu, a Zortentiu-mare 1 fl., Nicolau Rancu, din uraniu 2 fl., Duda Aless juristu 4 fl. Solom. Opsia și D. Gelesianu, câte 1 fl. Csiky Mi 5 fl. —

Din Temisóra prin u Nic. Cosariu v. notariu comit.:

De la dd: Nicolau Ciariu, Petru Cermana, G. Ardeleanu, P. v. notariu, Laz. Tiapu și J. E. Tieranu, câte 1 fl.

Mai departe de la de:

Craciunu și Joachim Frentiu, par. gr. cat. în Resitia, câte 3 fl., P. Cimponeriu, teleg. 1 fl., Aless. Herklo z, ot. 3 fl., J. Zimmermann 2 fl., toti din Resia, și Mh. Rusu, negot. în Bocsia-mont. 3 fl.

Din Eisenstein prinlu Joach. Miteru, invetiatoriu:

De la dd: J. Miteru, lexa și Joane Perénu, și inca doi ne-numiti fl.

Din Recitia-montana prin dlu Adolfu Diaconoviciu:

De la dd: Ad. Diaconoviciu 5 fl., Marta Nicolau, Ales. Crenianu, Bzesanu Cristianu, Chiritia Petru și Baltosanu Js., câte 2 fl.

De la dlu Titu Hrtieg advocatu 2 fl. —
Din Colnicu, prin dlu notariu Georgiu Craciunu:

De la dd: Craciunu 1 fl., Moise Crina, docinte, G. Becineagu, econ Mart. Petricu, econ. și Laz. Ujhely, comerciantu, câte 2 fl.

De la dd: Juliann Jancescu 2 fl., Mor. Grell 5 fl., Otto Hausfrandt și Scheda, câte 2 fl., Paulu Roseu —?

De la dd I. Marcu pentu D. Ring 2 fl., Joane Matesareanu 1 fl., Joane Demetern, not. în Valeapau 10 fl., fiulu Ds. Corneliu, Fl. Zorlentianu, jude, Georgiu Itzku și Petru Pau, câte 5 fl., Popoviciu Alexandru 1 fl., Dudinszky, not. 3 fl., Nic. Carbuariu 1 fl., Joane Popoviciu 40 cr., Vas. Traila 0 cr., Victoru Milencu 1 fl., — toti din Secau; — Petru Bejoja și Al. Pavloviciu, din Juova, câte 1 fl., Mih. Velceleanu, par. și Franc. Jrdanu, câte 1 fl. 50 cr. Const. Lazaru 2 fl. —

Sum'a intréga face 3351. 90 cr. v. a. și unu galbenu; acest'a vendiend-se cu 6 fl. v. a. venitul preste totu este 341. 90 cr. *) Din această suma substragendu-se erogatiunile cu 85 fl. 90 cr. remane venitu curatu 246 fl. v. a. diumetate, adica 123 fl. s'a transmisu catra dlu Josifu Vulcanu, pre s'au a fondului teatrulu natiunalu romanu, și calata diumetate de 123 fl. se tramite catra reactiunea „Albinu“, spre a se transpuna la loculu s'eu pe sém'a fondului academiiei de dreptur. *)

Comitétulu arangiatoriu și țiene de strinsa și placuta datorința, a espime prin acest'a profund'a sa multiamita, atâtdloru colectanti, câtu și dloru contributori, car binevoira a ni sprigini întreprinderea noastră și prin trens'a caus'a noastră natiunala, rogandu-i, ca și pe viitoriu să binevoiesca a sprigini astfelu de scopuri filantropice cu asomenea îndabilu zel.

Totu de o data comitétulu arangiatoriu cu viua placere vine prin această a espime caldurós'a sa multiamita junime romane din locu, carea voindu a dá semne și dovéda de victia natiunala, s'a nisuitu a face unu servitiu placutu stimatului publicu participatoriu le petrecerea s'usu amintita, prin producțiunea piesei teatralé „Nunt'a țierănescă“, ce fu esecutata câtu se poté de bine și spre multamirea tuturor.

Bocsia-montana, în 14/26 dec. 1871.

Pentru comitétulu arangiatoriu:
Stefan Antonescu, m. p. presiedinte.

*) Cu 1 fl. ati socotitu mai multu, fiindu că galbenulu l'ati adausu și ca 1 fl. și în urma cu 6 fl. Dar nu face nemiță; mai bine mai multu de câtu mai putionu! R e d.

*) În corespondința catra noi, acesti bani se dicu ai fondului de teatru. Care deci este adeverulu? Așteptamu respunsu. R e d.

Concursu.

Pentru ocuparea posturilor de invetatori suplinti din comunele Muraniu și Benceculu-romanu, precum și pentru posturile de invetatori din comunele Bodrogulu-vechiu și Vinga, se escrie concursu pana în 15 ianuariu v. 1872.

Emolumintele: Salariulu anualu la postulu invetatorescu din comun'a Muraniu în bani 120 fl. v. a. 2 jugere de aratura, 2 jugere fenétia, 60 meti de grâu, 80 lb. sare, 100 lb. clisa, 25 lb. luminari, 9 orgii de lemne, din ce se incaldiesce și scôla, cuartiru liberu cu două odai și 1/4 de jugeru gradina. Din toate acesti invetatoriului suplinte i-se compete două tialitati.

La postulu invetatorescu din comun'a Benceculu-romanu salariulu în bani 84 fl., jugere de fenétia, 48 meti grâu, 80 lb. sare, 100 lb. clisa, 15 lb. luminari, 8 orgii de lemne și patru de paie, cuartiru liberu și 1/2 jugere gradina. Din toate acesti invetatoriului suplinti capeta două tialitati.

La postulu invetatorescu din comun'a Bodrogulu-vechiu, emolumintele sunt: salariulu anualu în bani 50 fl., 4 jugere de aratura, jugeru de fenétia, 12 meti grâu, 8 meti curadiu, 10 lb. de luminari, 4 orgii de lemne, cuartiru liberu și 1/4 jugeru de gradina.

Emolumintele pentru postulu invetatorescu din comun'a Vinga sunt: în bani 70 fl. și 12 meti de grâu.

Doritorii de a fi alesi într'unulu din aceste posturi invetatoresci sunt avisati, pre l'aga alte recerintie prescise de „Statutulu organicu“, a produce testimoniulu de califiatiune.

Recursurile astfelu instruite sunt a se trimite subscrisului pana în diu'a s'usu atinsa.

Temisóra, în 23 decembre 1871.

În contielegere cu comitetele parochiale
Nicolau Cosariu,
inspect. cerc. de scôle.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei invetatorescu la scôla confessională gr. orient. romana din comun'a Cuiasiu, cottulu Aradu, protopres. teratulu Totvaradie, se escrie concursu până la 8 ianuariu v. 1872, în care dia se va face alegerea.

Emolumintele sunt: în bani 100 fl. v. a. în natiunale, 10 meti grâu, 10 meti cucuruș și 1 metiu mazere, 10 centenaria de fenu și 10 orgii de lemne.

Doritorii de a ocupa postulu acest'a și avisati a-și tramite recursele, instruate conform Statutului organicu, catra oficiulu inspectorulu de scôle alu cercului Totvaradia Giulitia.

Tocu, 5/17 decembre 1871.

Comitétulu parochialu
În contielegere cu:
Vasiliu Belesiu m. p. inspectore cerc. de scôle

Concursu.

Pentru ocuparea postului de preotu la parochalu Joane Porumbu, carele din cauza unui morbu cumplictu a recesu de diumetate din beneficiulu parochialu și 1/2 sesiune.

Emolumintele sunt: diumetate din s'au și birulu de la 150 case, și diumetate sesiunale în pamentu, fora cortelu și gradina, cari romni în beneficiulu eschisivu alu dlui parochu român. Cei ce voiescu să ocupe acestu postulu preotu, an a-și tramite recursele pana în 15 decembre de la prim'a publicare a acestui concursu dreptulu catra Comitétulu parochialu.

Sipetu, la 10 decembre 1871.

Ilie Istvanu
presied. com. parochialu
cu sciora și invoirea domnului
Alessandru Joanoviciu
protopres. alu Jabeliu

3—3

Cursurile la burs'a de Viena.

(Dupa înștiințierea telegrafică din 11 ian. n.)
Imprum. de statu convertatu cu 63.70 Imprum. natiunalu 67.20; Actiunile creditu 343.50; — sortiurile din 1860: 111 sortiurile din 1864: 144. —; Obligatiunile sarcinariu de pamentu, cele ung. 80.25; natiunale 78.; transilv. 77.25 — bucov. 74 argintulu 113.25; galbenii 5.40 napeni 9.18.